

ת"פ 14654/01/14 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות ש"י נגד ידידיה משולמי

בית משפט השלום בכפר סבא
ת"פ 14654-01-14 מדינת ישראל נ' משולמי
בפני כבוד השופט אביב שרון

בעניין: מדינת ישראל - שלוחת תביעות ש"י המאשימה

ע"י ב"כ עו"ד רווית צמח

נגד

ידידיה משולמי הנאשם

גזר דין

כתב האישום והרשעת הנאשם

1. הנאשם, יליד 1974, הורשע לאחר שמיעת הראיות בשתי עבירות של **הפעלת כלי טיס ללא רשיון**, בניגוד לסעיפים 142(ב)(1) + 2 לחוק הטיס, תשע"א-2011.

על פי הכרעת הדין הנאשם החזיק ברשיון טיס פרטי שמספרו 7505, שהוצא על ידי מנהל התעופה האזרחי, בתוקף עד ליום 1.3.13 ובו מגבלה לפיה איזור הטיסה המותר הינו "בועת ראשון" בלבד, איסור הטסת נוסעים ואיסור נחיתה במנחת מיוחד. ביום 4.2.13, בעקבות שימוע שנערך לנאשם בשל מעורבות האירועים עובר לתאריך האמור, על ידי ראש אגף הרישוי במנהל התעופה האזרחי (להלן - **רת"א**), הוחלט להתלות את רשיון הטיס של הנאשם לשם הגנה על שלום הציבור.

בהתאם לאישום הראשון, ביום 14.4.13 - דהיינו בעת שרשיון הטיס של הנאשם לא היה בתוקף, ולאחר שהוחלט על ידי ועדת הערר, בשל האירועים בהם היה מעורב הנאשם, כי הנאשם לא יוכל להגיש בקשה לחידוש רשיונו למשך 6 חודשים החל מיום 23.3.13 - הטיס הנאשם את כלי הטיס שלו מסוג אולטרא לייט מ.ר. 4X-HRR (להלן - **כלי הטיס**) והמריא מתוך מנחת שהקים בחצר ביתו ביישוב איתמר (להלן - **המנחת**).

בהתאם לאישום השני, ביום 15.11.13 הטיס הנאשם את כלי הטיס באיזור היישוב איתמר והמריא מתוך המנחת, זאת כשרשיון הטיס שלו אינו תקף.

2. ייאמר כי מלכתחילה ייחסה התביעה לנאשם עבירה בניגוד לסעיפים 142(א)(1) + 38(3) לחוק הטיס,

שענינים הטסת כלי טיס תוך הפרת תנאי מתנאי הרשיון ובניגוד להגבלת רשיון או להתלייתו, ואולם, לאחר שמיעת הראיות, וכעולה מעובדות כתב האישום עצמו, הרי שהעבירה הנכונה והמתאימה היא עבירה של הפעלת כלי טיס ללא רשיון, בניגוד לסעיפים 142(ב)(1) + 2 לחוק, ובעבירה זו הורשע הנאשם בסופו של יום (ראה פסקאות 40-41 להכ"ד).

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם צו של"צ, מאסר על תנאי, קנס כספי ולחייבו לחתום על התחייבות להימנע מעבירה. עוד ביקשה לגזור עליו פסילה/התליית רשיון להפעלת כלי טיס. התובעת ציינה כי הנאשם נעדר עבר פלילי. היא הפנתה להיבטי החומרה של התנהגותו של הנאשם, אשר הצהיר במהלך הדיונים כי הוא ממשיך להטיס את כלי הטיס וכי ימשיך לעשות כן, היות וכעת מטוסו אינו רשום בשום מרשם פנימי. עובדה זו, לטעמה, מצביעה על זלזול, תעוזה והתנהגות מסכנת. התובעת טענה כי הנאשם אינו זכאי להקלה בדינו כמי שהודה באשמה ונטל אחריות על מעשיו. לשאלת בית המשפט מכוחה של איזו הוראת חיקוק מבקשת המאשימה להורות על פסילה מלקבל רשיון טיס, השיבה התובעת "העניין בבדיקה ואין לי תשובה לתת לביהמ"ש" (עמ' 55). יצוין, כי עד לכתיבת שורות אלה לא הפנתה המאשימה למקור חיקוק שכזה.

4. הנאשם הגיש טיעון כתוב (נע/1) והשלים טיעון בעל פה. הנאשם ביקש לבטל הרשעתו בדין ולהסתפק בצו של"צ ללא הרשעה. הנאשם הפנה לכך שהוא נעדר עבר פלילי מכל סוג ומין שהוא; הנאשם טייס מילואים פעיל בחיל האוויר, אשר החזיק ברשותו רשיון טיס זמני מאת רשות התעופה האזרחית; הטיסות נשוא כתב האישום בוצעו במקום מגוריו, מחוץ לשטח ישראל; מועד הטיסה נשוא האישום השני הוא לאחר שהנאשם ביקש לגרוע את מטוסו מהרישום הישראלי ו-5 ימים טרם הגריעה בפועל; הנאשם נשא ב"עונש" מנהלי בדרך של התליית רשיונו וסירוב לחדשו; הרשעה פלילית בתיק זה תחבל בסיכויי לרכוש לעצמו רשיון טיס חדש; הנאשם טעה לחשוב כי חוק הטיס אינו חל באופן אקסטרא טריטוריאלי על שטחי איו"ש והועמד על טעותו משנדחו טענותיו המקדמיות בענין זה; משביצע הנאשם את טיסותיו מחוץ לשטח ישראל, כשהוא טייס פעיל בחיל האוויר, הרי שחומרת מעשיו מופחתת; אין דינו של מי שהטיס כלי טיס מבלי שהוסמך מעולם כדינו של מי שרכש רשיון טיס והטיס מטוסו לאחר שזה פקע ולא חודש.

הנאשם הוסיף במעמד הדיון, כי הוא טס תדיר כטיס מילואים בחיל האוויר ואף הטיס, לאחרונה, במסוק אישיות בינלאומית בכירה; הנאשם הגיש תצלום של תעודת הצטיינות "על מצוינות, מקצוענות, מסירות ודוגמא אישית", שניתנה לו בשנת 2010; הוא אב ל-10 ילדים ומצפה ללידת הבן ה-11; הנאשם הביע צער "על העובדה שהוכחה שעברתי על החוק" (עמ' 55).

דין והכרעה

נסיבות הקשורות בביצוע העבירות

5. מעשיו של הנאשם חמורים. הוא הפעיל כלי טיס, המריא עמו והטיס אותו, בשתי הזדמנויות, מבלי שאחז רשיון טיס כדין. הוא הגדיל לעשות ועבר על החוק בכך שהטיס את המטוס ב"איזור אסור בטיסה", שטח יהודה ושומרון. אף

אם לא תיזקף לחובתו המסכת העובדתית ה"מנהלית" נשוא החלטת ראש אגף רישוי ברת"א (ת/6) והחלטת ועדת הערר (ת/7) - ומסכת זו אינה נזקפת לחובתו של הנאשם בהליך הפלילי שבפני - עדיין לאור ההליך שהתקיים בעניינו והאיסור שהוטל עליו בדבר חידוש רשיון הטיס שלו, הרי שהיה עליו להקפיד קלה כחמורה ולהימנע מלעבור על הוראות חוק הטיס. כזאת לא עשה, ואף הגדיל לעשות והטיס מטוסו הפרטי, ללא רשיון, ובאזור אסור בטיסה - זאת אף שידע שמעשיו מנוגדים גם לתנאים ולאיסורים שהופיעו ברשיונו שהותלה ופקע.

6. בכתב האישום נטען כי בהטסת מטוסו ללא רשיון ובאיזור היישוב איתמר, פעל הנאשם "באופן שיש בו כדי לגרום סכנה לחיי אדם". ברור, כי הוכחת התקיימותה של נסיבה זו היה בה כדי להוות שיקול משמעותי להחמרה בעונשו של הנאשם. ואולם, בנקודה זו נקבע בהכרעת הדין, כי:

"נראה כי המאשימה לא השכילה להוכיח סיכון קונקרטי ומוחשי שעלה מטיסותיו של הנאשם, ואולם, כפי שיבואר להלן, אני סבור כי בהתנהגותו ובהתנהלותו של הכללית של הנאשם טמונה מסוכנות אינהרנטית-כללית... עדיין קיים קושי להתרשם מסכנה קונקרטית ומוחשית לחיי אדם בהיעדר נתונים מדויקים יותר אודות הטיסות, גובהן, התנהגות הטייס והמטוס בעת הטיסה, הקירבה לבתי התושבים ביישוב איתמר ועוד נתונים כיוצא באלה" (פיסקה 28 להכ"ד).

יחד עם זאת, נקבע כי **"העובדה כי הנאשם הטיס את מטוסו מבלי שאחז רשיון טייס תקף ולאחר שועדת הערר החליטה כי לא תוגש על ידו בקשה לחידוש רשיון לתקופה של חצי שנה; העובדה כי הנאשם ממשיך לטוס במטוס שאינו רשום בשום מרשם רשמי - כל אלה מצביעים על כך שהתנהגותו של הנאשם פורצת גבולות ויש בה סיכון אינהרנטי כללי" (פיסקה 28 להכ"ד).**

עוד בענין זה, יש להפנות לעמדת גורמי חיל האוויר (רמ"ט מפקד חיל האוויר) בענין טיסותיו של הנאשם ללא רשיון ובאיזור יו"ש האסור בטיסה, כפי שהודעה לנאשם והובאה בנספח 5 ל-ת/9 - **"לא ניתן לך אישור חיל האוויר לטוס באיזור יו"ש, המוגדר בפרסומי רשות התעופה האזרחית (פמ"ת פנים ארצי) כאזור האסור לטיסה... עליך לעקוב אחר הוראותיה ולא לטוס שלא כדין"; "הינך טס באזור האסור לטיסה, וללא רשיון טיס, ובכך הינך רומס את החוק ברגל גסה"; "פעילותך בניגוד לדין הינה פעילות מסוכנת, כי טיסה ללא ידיעת חיל האוויר מסכנת את בטיחות הציבור, את כוחות צה"ל, ואת הטייס המפר את הדין... אין ביידוע חיל האוויר כדי להוות אישור כלשהו לטיסה שלא כדין וללא רשיון טיס".**

והדברים ברורים, חדים ואינם טעונים ביאור - הנאשם במעשיו הוכיח כי התנהגותו פורצת גבולות ויש בה סיכון אינהרנטי כללי.

7. לסיכום, היבטי החומרא במקרה שלפני מתבטאים באלה:

- הנאשם הטיס את מטוסו לאחר שרשיונו פקע ולאחר שועדה מנהלית מטעם רת"א, ובעקבותיה ועדת הערר (שקיבלה חלקית את ערעורו), קבעו כי נאסר עליו להגיש בקשה לחידוש רשיון הטיס שלו לתקופה של 6 חודשים.

- הנאשם הטיס את מטוסו בשתי הזדמנויות שונות, ולא באופן חד-פעמי.
- הנאשם הטיס את מטוסו באיזור יו"ש, איזור המוגדר כאסור בטיסה.
- טענת הנאשם כי סבר שחוק הטיס אינו חל באופן אקסטרא טריטוריאלי על שטחי יו"ש אינה יכולה לעמוד, הן משום שרשיון הטיס המקורי ניתן לו כשהוא כולל הגבלה להטסה ב"בועת ראשון" בלבד ולא כלל אישור טיסה באיו"ש, כך שמלכתחילה לא אמור היה הנאשם לטוס באיו"ש; הן משום שזו היתה עמדת רת"א, הרשות המנהלית המוסמכת כל העת; והן שזו היתה אף עמדת חיל האוויר, כמצוטט לעיל. בניגוד לעמדת הרשויות המוסמכות, החליט הנאשם לעשות דין לעצמו ולהטיס מטוסו באיזור יו"ש האסור בטיסה, זאת חלף "תקיפה ישירה" של החלטת רת"א בערכאות המשפטיות המוסמכות.
- הנאשם הטיס מטוסו באיזור (הטיסה נשוא האישום השני), חרף עמדת חיל האוויר כפי שהובאה לעיל.
- הטסת המטוס באזור היישוב איתמר, אף אם לא כללה סכנה קונקרטית מוחשית לחיי אדם, הרי היא מהווה התנהגות פורצת גבולות ויש בה סיכון אינהרנטי כללי.
- הנאשם ביקש לגרוע את מטוסו מן המרשם ברת"א ובכך סבור הוא כי חוק הטיס לא חל עליו (וראה הערתי לכך בפסקה 32 להכ"ד). מכל מקום, הנאשם אישר שכיום מטוסו אינו מפוקח מבחינת עמידה בדרישות בדיקות תקינות תקופתיות, על כל ההיבטים הבטיחותיים הנובעים מכך (עמ' 35).
- גם במהלך המשפט, בעדותו בפניי, שב הנאשם וטען כי הוא ממשיך לטוס במטוסו בשטח היישוב איתמר (עמ' 40), כאשר בסיכומיו הצהיר כי "לא יהיה בכל הרשעה אפשרית בתיק זה בכדי לאסור על הנאשם להמשיך בטיסותיו במקום מגוריו" (סעיף 100 לסיכומים).
- 8. נוכח התנהגותו פורצת הגבולות של הנאשם, כמתואר לעיל, ונוכח הצהרותיו בדבר הכוונה להמשיך להטיס מטוסו חרף "כל הרשעה בתיק זה", ברור כי יש להטיל על הנאשם עונש מרתיע ומציב גבולות, כשהתנהגות חמורה זו, לרבות התבטאויות אלה, אינם מאפשרים לסיים הליך זה ללא הרשעה בדין, הכל כפי שיפורט להלן.
- 9. בבחינת הנסיבות לקולא, יילקחו בחשבון נתונים אלה - הנאשם הינו טייס מילואים בחיל האוויר האוחז רשיון טיס צבאי ועל כן, הטסת כלי טיס אינה זרה לו; הנאשם קיבל רשיון טייס מאת הרשות המוסמכת וזה פקע ולא חודש ידו (בנסיבות החלטת ועדת הערר), כך שאין הדבר דומה למי שמעולם לא הוציא רשיון טייס בהתאם לדין או שהטיס מטוס בזמן שהיה פסול להחזיק ברשיון טיס; נקבע כי הטסת המטוס על ידי הנאשם לא כללה סכנה מוחשית וקונקרטית לחיי אדם.
- 10. בהתחשב באמור לעיל, ובהתחשב בעובדה כי הטסת מטוס ללא רשיון טיס חמורה יותר מנהיגת רכב מנועי ללא רשיון נהיגה, באשר היא טומנת בחובה סיכונים רבים יותר, אני קובע כי מתחם העונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירות נע בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר, לצד רכיבי ענישה נלווים.

11. **לענין הבקשה לביטול ההרשעה** - לא מצאתי להיעתר לבקשת הנאשם לסיים הליך זה ללא הרשעה בדין, באשר בקשה זו אינה עומדת בקריטריונים שנקבעו בהלכות בית המשפט העליון בנושא זה. כידוע, הכלל הוא כי משנקבע שנאשם ביצע עבירה הוא יורשע בדינו, ואילו החרג הוא הימנעות מהרשעה. **"רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה, נוקט בית-המשפט לפעמים בחלופה של הטלת מבחן ללא הרשעה. ההמנעות מן ההרשעה הופכת, כמובן, באופן תיאורטי לקשה יותר ככל שהעבירה חמורה יותר ובתי המשפט אינם נוהגים לראות בחרטה בלבד עילה ליצירתה של הבחנה בין פלוני לפלמוני שעבר אותה עבירה בנסיבות דומות"** (רע"פ 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל (21.8.85)).

עוד נאמר כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים: **"ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים"** (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (21.8.97)).

דברים אלה חודדו על-ידי כב' הנשיאה ביניש בע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל (20.4.04), שם נאמר כי **"הימנעות מהרשעה של נאשם בגיר אשר נקבע כי ביצע עבירה, מהווה חריג שיופעל רק בנסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן ביותר"**.

נקבע, כי בבוא בית המשפט לבחון את הנזק העלול להיגרם לנאשם, יש להתייחס לנזק מוחשי-קונקרטי, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד. נאמר בפסיקה כי קבלת הגישה, לפיה יש לבחון נזקים אפשריים, העלולים להתרחש בעתיד, גם אם מדובר בנאשמים צעירים, **"תחייב את בית המשפט להידרש לתרחישים תיאורטיים, שאין לדעת אם יתממשו בעתיד, ולא ברור כלל עד כמה תהיה להרשעה בדין השפעה על התכונות של אותם תרחישים"** (רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל (1.1.13)).

כן ראו בענין זה רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.14), שם עמד בית המשפט העליון על הקריטריונים הנוקשים בהם על הנאשם לעמוד בבואו להוכיח "נזק קונקרטי" שייגרם לו כתוצאה מהרשעה - **"יש להצביע על כך שהרשעתו של הנאשם תביא 'לפגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו', ולבסס טענות אלה בתשתית ראייתית מתאימה... החובה להצביע על קיומו של נזק קונקרטי, מתיישבת עם אופיו המצומצם של החרג שעניינו הימנעות מהרשעה, אשר נועד לחול רק במקרים מיוחדים בהם קיימים טעמים כבדי משקל הנוגעים לצורכי שיקומו של הנאשם"**.

12. בענייננו, אני סבור כי חומרת העבירה אינה מאפשרת שקילת ביטול ההרשעה -כפי שצוין לעיל, מדובר בשתי הזדמנויות בהן הטיס הנאשם מטוסו בלא שאחז רשיון טיס כדין; הטסת מטוסו כאמור, והתנהגותו פורצת הגבולות, טמון בהם סיכון אינהרנטי כללי; הנאשם הטיס מטוסו באיזור האסור בטיסה, כשידע עמדת רת"א וחיל האוויר; התנהלותו של הנאשם במסגרתה המשיך לטוס במטוסו גם לאחר הגשת כתב אישום, תוך שהוא "גורע" את המטוס מן המרשם ברת"א על מנת "להכשיר" מעשיו ועל מנת "להשיל" מעליו הוראות חוק הטיס, מלמדת כי הנאשם לא הפנים את הפסול שבמעשהו וכי קיים סיכון של ממש שימשיך לפעול בניגוד לדין (הצהרתו של הנאשם בסיכומיו מלמדת על כך אף היא). לאור כל אלה, לא נראה נסיבות ביצוע העבירות, חומרתן וסוגן, מצדיקות שקילת אפשרות לביטול ההרשעה.

13. למעלה מן הנדרש אציין כי אף אם היה צולח הנאשם את המבחן הראשון שבפסיקה, הרי שלא הוכח בפניי,

במידה הנדרשת, כי ייגרם לו נזק קונקרטי-מוחשי כתוצאה מהרשעתו. בענין זה, טען הנאשם כי הרשעה בדין עלולה לפגוע בהמשך שירותו בחיל האוויר ותביא לפגיעה במעמדו הצבאי "ואף בכבודו של חיל האוויר". בענין זה אומר כי חזקה על גורמי הצבא בכלל, ועל אלה בחיל האוויר בפרט, שישקלו מכלול נתוני האישיים של הנאשם, לרבות נסיבות הרשעתו בתיק זה, בהתאם לאמות המידה המקובלות בנדון, ויגיעו להחלטה מושכלת בדבר המשך שירותו של הנאשם במילואים בחיל האוויר (לענין זה ראה והשווה, בשינויים המחוייבים, רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (24.4.14); ע"פ 5831/13 פלוני נ' מדינת ישראל (22.12.13)).

אשר על כן, בקשתו של הנאשם לביטול הרשעתו נדחית.

14. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, יש למנות את אלה: הנאשם, כבן 42, הינו אדם נורמטיבי, נעדר עבר פלילי מכל סוג ומין שהוא; הנאשם נשוי, אב ל-10 ילדים, ומצפה להולדת בנו ה-11; הנאשם תרם, ועודנו תורם, למדינה בכך שמשרת שטיס מילואים בחיל האוויר כטיס מסוקים; מתעודת הערכה שניתנה לו על ידי מפקד חיל האוויר בשנת 2010 עולה כי הנאשם משרת בחיל האוויר במקצוענות, במסירות ותוך מתן דוגמא אישית; מבחינת נטילת האחריות והפנמת מעשי העבירה - אציין כי הנאשם אמנם בחר לנהל הוכחות בתיק, אך עם התקדמות ההליך ולאחר דחיית טענותיו המקדמיות, הפנים כי חוק הטיס חל גם עליו בהיותו מתגורר ביישוב איתמר שבאיו"ש. יחד עם זאת, הרושם המתקבל מן הנאשם, כפי שהצהיר בריש גלי, כי ימשיך להטיס מטוסו גם לאחר ההרשעה, תוך נסיון למצוא "פירצה" בחוק שתאפשר לו לעשות כן (ובענין זה אשוב להפנות לעמדותי בנושא, ראה פסקה 32 להכ"ד).

15. אשר על כן, ימוקם עונשו של הנאשם בתחתית המתחם שנקבע על ידי לעיל, תוך תקווה שעונש מאסר על תנאי משמעותי ירתיע את הנאשם ויביא אותו להפנים כי אם ישוב לבצע את העבירה בה הורשע, הוא יענה בענישה מוחשית ומשמעותית.

16. לאור האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה בה הורשע.

ב. קנס כספי בסך 2,500 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ולא יאוחר מיום 15.3.16.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 5,000 ש"ח להימנע מביצוע עבירה בה הורשע וזאת למשך שנתיים מהיום. לא יחתום הנאשם על התחייבות כאמור, ייאסר למשך 30 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ב טבת תשע"ו, 03 ינואר 2016, במעמד ב"כ המאשימה אבי שגב והנאשם.

